



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 4635/2022
30.08.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Душан Самарџић, адвокат из ..., против туженог ЈП „Електропривреда Србије“ Београд – Огранак за снабдевање, Сектор за подршку гарантованом снабдевању Крушевац, ради поништаја решења и утврђења, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2202/21 од 31.05.2022. године, у седници одржаној 30.08.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2202/21 од 31.05.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крушевцу П1 372/20 од 14.05.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље, па је утврђено да је радни однос тужиље по основу уговора о привременим и повременим пословима код туженог, прерастао у радни однос на неодређено време почев од 01.03.2019. године са свим правима и обавезама радног односа на неодређено време и обавезан је тужени да тужиљу врати на рад. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 141.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2202/21 од 31.05.2022. године, преиначена је првостепена пресуда тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиље да се утврди да је радни однос тужиље по основу уговора о привременим и повременим пословима код туженог, прерастао у радни однос на неодређено време почев од 01.03.2019. године са свим правима и обавезама радног односа на неодређено време и обавезе тужени да тужиљу врати на рад и одлучено да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиља је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права и битне повреде одредаба парничног поступка.

Испитујући побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11...18/20), Врховни суд је утврдио да је ревизија тужиље неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је у периоду 01.02.2016. – 28.02.2019. године била радно ангажована код туженог у погону у ... по основу 10 закључених уговора о обављању привремених и повремених послова. Послови за које је тужиља закључивала уговоре о привременим и повременим пословима предвиђени су Правилником туженог о системизацији у оквиру Сектора за подршку гарантованом снабдевању ..., под шифром

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да су уговори о привременим и повременим пословима закључени супротно члану 197. Закона о раду, па радни ангажман тужиље има карактер радног односа на неодређено време, јер је тужиља код туженог радила дуже од 24 месеца на истим пословима због чега су се стекли услови из члана 37. Закона о раду за прерастање радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време.

Према оцени другостепеног суда, првостепени суд је на правилно утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право и то одредбу члана 27е став 34. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“ број 108/13...72/19). У складу са наведеном одредбом, а имајући у виду да је у утуженом периоду, од марта 2015. године па закључно са децембром 2019. године, био на снази Закон о буџетском систему, то према становишту другостепеног суда тужиља спада у категорију нових лица, са којима тужени није могао да заснује радни однос на неодређено време због чега, супротно закључку првостепеног суда, није било услова за преображај њеног радног односа код туженог у смислу наведених одредби Закона о буџетском систему.

По оцени Врховног суда, одлука другостепеног суда заснована је на правилној примени материјалног права.

Чланом 197. став 1. Закона о раду (Службени гласник РС", бр. 24/05... 75/14) ,прописано је да послодавац може за обављање послова који су по својој природи такви да не трају дуже од 120 радних дана у календарској години закључити уговор о обављању привремених и повремених послова. Законско ограничење трајања привремених и повремених послова не може се према наведеној одредби продужавати.

Одредбом члана 37. став 1. Закона о раду прописано је да уговор о раду може да се закључи на одређено време за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја за време трајања тих потреба. Ставом два

истог члана предвиђено је да послодавац може закључити један, или више уговора о раду из става 1. овог члана на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који, са прекидима, или без прекида, не може бити дужи од 24 месеца. Ставом шест наведеног члана 37. предвиђено је да ако је уговор о раду на одређено време закључен супротно одредбама овог закона, или ако запослени остане да ради код послодавца најмање пет дана по истеку времена за које је уговор закључен, сматра се да је радни однос заснован на неодређено време.

Тужени је јавно предузеће које по члану 2. став 1. тачка 5. Закона о буџетском систему, спада у кориснике јавних средстава, па се у односу на њега примењују одредбе и тог закона. Законом о изменама и допунама тог Закона („Службени гласник РС“ број 108/2013 од 06.12.2013. године) у члану 27е додати су нови ставови 34. и 35. којима је прописано да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2015. године, а изузетно од тог става радни однос са новим лицима може се засновати уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење министарства. Поступак за прибављање сагласности прописан је Уредбом о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава („Службени гласник РС „ бр. 113/2013, 21/2014, 118/2014, 22/2015 и 59/2015). Наведена одредба члана 27е став 34. Закона, новелирана је каснијим изменама и допунама („Службени гласник РС“ број 142/2014 од 25. 12. 2014. године, 103/2015 од 14.12.2015. године, 99/2016 од 12.12.2016. године, 113/2017 од 17.12.2017. године, 95/2018 од 08.12.2018. године, 31/2019 од 29.04.2019. године, 72/2019 од 07.10.2019 године и 149/2020 од 11.12.2020. године), тако да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних односно упражњених радних места до 31. децембра 2020. године. Чланом 105. наведеног закона прописано је да ако су одредбе других закона, односно прописа у супротности са овим законом, примењују се одредбе овог закона.

По налажењу Врховног суда, правилно је оценио првостепени суд да су у конкретном случају уговори о обављању привремених и повремених послова закључени противно цитираној одредби члана 197. став 1. Закона о раду, али је другостепени суд основано нашао да се у односу на тужено јавно предузеће примењују одредбе о забрани заснивања радног односа прописане Законом о буџетском систему.

Одредбе Закона о буџетском систему којима се прописује забрана заснивања радног односа са новим лицем ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места код корисника јавних средстава су *lex specialis* у односу на одредбе Закона о раду којима се прописују услови за преображај радног односа са одређеног на неодређено време. Дакле, нема места примени одредбе члана 37. Закона о раду, на који члан се првостепени суд позвао у прилог основаности тужбеног захтева, јер се њеној примени супротставља одредба члана 27е став 34. у вези са чланом 105. Закона о буџетском систему. Прописима којима се ограничава број запослених на неодређено време императивног су карактера. Стога, они не могу бити дерогирани претпоставком преображаја радног односа из уговора о привременим и повременим пословима, те уговора о раду на одређено односно на неодређено време, јер би то довело до повећања броја запослених на неодређено време у односу на максимални број утврђења броја

запослених на неодређено време код послодавца, који као корисник јавних средстава подлеже законском ограничењу.

Нису основани ревизијски наводи којима се указује на погрешну примену материјалног права, навођењем да је тужила све време била радно ангажована за обављање послова који, по својој природи, не представљају привремене и повремене послове, већ су у питању послови за којима је постојала стална потреба и који су систематизовани Правилником о систематизацији. Тужила је код туженог била радно ангажована по уговорима о обављању привремених и повремених послова у периоду када тужени, као корисник јавних средстава, није био у могућности да заснује радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места, осим када за то постоји сагласност тела Владе и предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа уз претходно прибављено мишљење министарства, што овде није случај. Код наведеног, законитост радног ангажовања тужиле у смислу одредаба Закона о раду у предметном периоду не утиче на другачију одлуку о тужбеном захтеву.

Из изложених разлога, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић